

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
„ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”

«Затвержено»

Голова приймальної комісії
ДЗ „Луганський національний
університет імені Тараса Шевченка”

 проф. О. Караман

" 21 " березня 2022 р.

ПРОГРАМА

**фахового вступного випробування для вступу на навчання за другим
(магістерським) рівнем вищої освіти**

Освітня програма *"Українська мова і література", "Українська мова і література. Мова і література (англійська)"*

Спеціальність *014.01 Середня освіта (Українська мова і література)*

Рівень освіти *другий (магістерський)*

на основі здобутих рівнів вищої освіти бакалавра та магістра

Українська мова. Методика навчання української мови

1. Поняття про сучасну українську літературну мову. Норми літературної мови. Функції мови. Стилї української мови.

2. Фонетика. Фонологія. Морфонологія. Орфоепія. Орфографія. Графіка. Предмет і завдання фонетики як мовознавчої дисципліни. Предмет і завдання фонології як мовознавчої дисципліни. Поняття фонем. Основні функції фонем. Голосні й приголосні фонем, їх класифікація, артикуляційні та акустичні характеристики в головних виявах. Поняття складу. Типи складів. Наголос в українській мові, його функції. Фонетична та фонематична транскрипції. Правила транскрибування. Асиміляція, дисиміляція, спрощення в групах приголосних.

Орфоепія як розділ мовознавчої науки, що вивчає систему загальноприйнятих правил української літературної вимови.

Морфонологія як учення про регулярні фонологічні чергування у складі морфем, пов'язані із словотвором і словозміною в українській мові. Взаємозв'язок фонем і морфем. Морфем та варіанти однієї морфем. Виникнення закритих складів. Історична доля давніх /o/, /e/ у відкритих і закритих складах.

Головні випадки чергування /o/ – /i/, /e/ – /i/. Відхилення від правил чергування. Чергування /o/, /e/ з нульовою фонемою (вставні і випадні фонем). Чергування /e/ з /o/ після шиплячих та /й/. Чергування /и/ з /o/, /e/ у звукосполученнях ри, ли, ро, ло. Чергування голосних у коренях слів як засіб розрізнення семантичних відтінків та граматичних значень: /o/ з /a/; /e/ з /i/; /i/ з /a/; /i/ з /и/; /a/ з /y/; нульової фонем з /o/, /e/, /и/, нульової фонем з /o/, /и/, /y/. Чергування /a/ з /y/. Чергування приголосних, пов'язані з першим перехідним пом'якшенням (г, к, х – ж, ч, ш). Чергування приголосних, пов'язане з другим і третім перехідним пом'якшенням (г, к, х – з, ц, с). Чергування приголосних при сполученні з /й/. Чергування приголосних /г/, /к/, /х/ – /ж/, /ч/, /ш/ – /з', /ц', /с'/ перед суфіксами -ськ-, -ств-. Зміни приголосних перед суфіксом -ин-.

Орфографія української мови. Принципи орфографії. Написання складних слів разом, окремо, через дефіс. Уживання великої букви. Правопис прізвищ, власних імен, географічних назв. Написання слів іншомовного походження. Правила переносу слів з рядка в рядок. Зміни в українському правописі (2019 р.).

Графіка української мови. Український алфавіт. Співвідношення між літерами та звуками.

Зіставлення розгляду питань фонетики, фонології, морфонології, орфоепії, орфографії, графіки в шкільному й науковому курсах української мови.

3. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія. Лексикологія як розділ мовознавства. Слово як основна одиниця лексичної системи, номінативна функція слова. Багатозначні слова. Пряме та переносне значення слів. Основні типи переносних значень.

Омонімія як лексична категорія. Розмежування омонімії та полісемії. Лексичні та лексико-граматичні омоніми. Омофони, омоформи, омографи. Міжмовні омоніми. Стилїстичне використання омонімів. Пароніми. Синоніми, їх основні типи: ідеографічні (семантичні), семантико-стилїстичні, контекстуальні, абсолютні. Стилїстична роль синонімів. Перифрази. Антонімія. Стилїстичне використання антонімів. Класифікація антонімів. Загальномовні та контекстуальні

антоніми. Антитеза. Оксиморон.

Склад лексики літературної мови з погляду її походження. Активна і пасивна лексика сучасної української літературної мови. Архаїзми та історизми, причини їх появи. Неологізми. Діалектизми, сфера їх уживання. Стилiстичні функції лексичних одиниць.

Фразеологія як розділ мовознавства. Типи фразеологізмів. Джерела формування фразеологізмів української мови. Діалектні фразеологізми. Багатозначність фразеологізмів. Явища синонімії, антонімії у фразеології. Стилiстичне використання фразеологічних одиниць.

Розвиток української лексикографії. Типи словників української мови. Тлумачні та перекладні словники. Основні аспекти (спеціальні) словники української мови: термінологічні, етимологічні, історичні, орфографічні, словники наголосів, іншомовних слів, фразеологічні, діалектологічні, синонімічні, зворотні, словники мови окремих письменників, енциклопедичні.

Зіставлення розгляду питань лексикології, фразеології, лексикографії в шкільному й науковому курсах української мови.

4. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. Морфемна будова слів. Типи морфем. Роль кореневих і афіксальних морфем у формуванні структури слова. Типи афіксальних морфем. Продуктивні і непродуктивні словотворчі афікси. Поняття про основу слова. Типи основ, похідна й непохідна, зв'язана основа (корінь). Зміни в морфемній структурі слів у процесі розвитку української мови. Опрощення, перерозклад, ускладнення.

Словотвір (дериватологія). Поняття про твірну основу. Словотвірний тип як основна одиниця словотвірної системи. Словотвірна модель. Основні способи творення слів у сучасній українській літературній мові.

Грамматика української мови як учення про її морфологічну й синтаксичну будову. Основні граматичні поняття. Граматичне значення слів у його відношенні до лексичного значення. Способи вираження граматичних значень в українській мові. Граматична форма слова. Синтетичні та аналітичні форми слів в українській мові. Граматична категорія. Система граматичних категорій в українській мові. Морфологічні та синтаксичні категорії. Лексико-граматичні категорії.

Українська морфологія як граматичне вчення про частини мови в українській мові, про властиві їм граматичні категорії, граматичні значення і словоформи. Частини мови і принципи виділення їх в українській мові. Повнозначні і неповнозначні частини мови. Вигуки. Слова категорії стану і модальні слова як окремі лексико-граматичні розряди слів. Явища переходу слів з однієї частини мови в іншу.

Іменник. Значення іменників як слів, що виражають предметність. Їх головні ознаки і синтаксична роль. Лексико-семантичні групи (категорії) іменників. Граматичні категорії іменників, їхня синтаксична незалежність. Категорія роду, її значення, морфологічне, морфемне, синтаксичне, лексичне вираження. Категорія числа іменників, її значення й граматичні засоби вираження. Категорія відмінка. Її значення та граматичне вираження. Система відмінків у сучасній українській літературній мові. Основні значення відмінків. Система відмінювання іменників. Принципи поділу іменників на відміни і групи.

Прикметник. Головні морфологічні ознаки й синтаксична роль. Лексико-граматичні групи прикметників. Відмінність між ними в значенні й граматичному оформленні. Перехід з однієї групи в іншу. Прикметники повні й короткі. Стягнені й нестягнені форми повних прикметників. Відмінювання прикметників. Ступені порівняння прикметників. Вираження суб'єктивної оцінки якості. Творення прикметників. Перехід прикметників у іменники (субстантивація).

Числівник, його значення, головні граматичні ознаки. Відмінювання й особливості вживання різних груп числівників, синтаксичні функції та зв'язки з іншими частинами мови.

Займенник. Загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників. Відмінювання займенників. Правопис займенників.

Прислівник. Значення прислівників як слів, що виражають ознаку іншої ознаки. Морфологічні ознаки й синтаксична роль означальних і обставинних прислівників. Ступені порівняння означальних прислівників. Наукові основи викладу питання про прислівник у шкільному підручнику. Творення прислівників. Перехід у прислівники інших частин мови (адвербіалізація). Перехід прислівників у інші частини мови. Питання про місце слів категорії стану в системі частин мови.

Дієслово. Значення дієслів як слів, що виражають дію або стан у процесі їх тривання або становлення. Головні морфологічні ознаки й синтаксична роль. Дієвідмінювані, відмінювані й незмінювані форми дієслова. Неозначена форма дієслова. Категорія аспектуальності дієслова. Вид як граматична категорія дієслова. Зв'язок категорії виду з категорією способу і часу. Перехідні й неперехідні дієслова. Їх зв'язок з категорією дієслівного стану. Утворення станів в українській мові. Активний, середньо-зворотний і пасивний стан дієслів. Категорія способу. Дійсний, умовний і наказовий способи дієслів, їх значення й форми. Категорія роду й числа в системі дієслова. Безособові дієслова.

Категорія часу дієслів. Її зв'язок з категорією способу й виду. Значення форм теперішнього, майбутнього й минулого часів. Форми минулого часу дієслів. Походження минулого часу. Залишки давноминулого часу. Майбутній час. Проста, складна й складена форми майбутнього часу.

Дієвідмінювання дієслів. Основи дієслів. Форми теперішнього часу I та II дієвідмін. Розпізнавання дієвідмін за формою інфінітива.

Особливі форми дієслова. Дієприкметник як форма дієслова. Зіставлення розгляду питання про дієприкметник у шкільному й науковому курсах української мови. Дієприслівник як форма дієслова. Безособові дієслівні форми на -но, -то. Аналіз матеріалу шкільного підручника про дієприслівник у його співвідношенні з науковою граматиною.

Службові слова. Прийменники як службові слова, що виражають відношення між повнозначними словами. Групи прийменників за походженням і будовою. Вживання їх з певними відмінками іменників. Синоніміка прийменників. Сполучники як службові слова, що виражають зв'язок між словами й реченнями. Сполучні слова. Частки як службові слова, що вносять певні відтінки в значення слів чи речень. Функції часток. Групи за значенням.

Модальні слова як окрема лексико-граматична група слів. Поділ модальних слів за значенням. Їх синтаксична роль.

Вибуки як слова, що виражають емоції та волевиявлення. Роль їх у реченні. Групи вибуків за значенням, їх уживання. Звуконаслідувальні слова.

Зіставлення розгляду питання про частини мови в шкільному й науковому курсах української мови.

5. Синтаксис і пунктуація Основні одиниці синтаксису. Поняття по словосполучення. Типи зв'язку слів у словосполученні. Семантико-синтаксичні відношення між компонентами словосполучення. Типи словосполучень за будовою і морфологічним вираженням головного компонента. Типи словосполучень за ступенем злиття компонентів. Типи синтаксичного зв'язку між компонентами словосполучення. Відмінність словосполучень від сполучень слів. Різновиди сполучень слів.

Основні ознаки речення. Типи речень за комунікативним призначенням, емоційним забарвленням, характером вираження ставлення до дійсності, структурою.

Двоскладне речення, вираження предикативності в ньому. Головні члени речення. Підмет, його типи та способи вираження. Присудок, його типи та способи вираження. Другорядні члени речення. Додаток прямий і непрямий, способи його вираження. Означення узгоджене і неузгоджене, способи його вираження. Прикладка як різновид означення: групи прикладок за значенням, засоби вираження, критерії розмежування прикладки й означуваного слова. Типи обставин, засоби їх вираження. Односкладні прості речення, їх типи. Неповні та нечленовані речення, їх типи.

Просте ускладнене речення, способи його ускладнення. Однорідні члени речення. Умови відокремлення другорядних членів речення. Вставні та вставлені конструкції. Звертання, його функції.

Складне речення як синтаксична конструкція. Визначальні граматичні та семантичні ознаки складного речення. Засоби зв'язку частин складного речення. Основні різновиди складносурядних речень. Сміслові відношення між частинами складносурядних речень, засоби їх вираження. Складнопірядне речення, принципи його класифікації. Визначення значеннєвих відношень і граматичних зв'язків між частинами складнопірядного речення. Сполучники та сполучні слова в складнопірядному реченні, їх розмежування. Складнопірядні речення з пірядними з'ясувальними-об'єктивними, присубстантивно-атрибутивними частинами. Складнопірядні речення займенниково-співвідносного типу. Різновиди складнопірядних речень з пірядними обставинними частинами (місця, часу, причини, мети, умови, наслідку, порівняння, допустові, способу дії, міри й ступеня дії). Складнопірядні речення з пірядними супровідними частинами. Багатокомпонентні складнопірядні речення. Супірядність, її типи. Послідовна пірядність. Комбінована пірядність. Безсполучникове складне речення, засоби синтаксичного зв'язку між його частинами. Структурно-семантичні типи безсполучникових складних речень.

Складні синтаксичні конструкції. Надфразна єдність (складне синтаксичне ціле).

Зіставлення розгляду питання про словосполучення й речення в шкільному й науковому курсах української мови.

Принципи української пунктуації. Розділові знаки в простому та складному реченнях.

6. Методика навчання української мови. Загальне поняття про методику навчання української мови як науку й навчальну дисципліну, що має свій предмет дослідження – процес навчання української мови. Методи наукового дослідження: вивчення літератури з методики української мови й суміжних дисциплін, спостереження за навчально-виховним процесом, вивчення й узагальнення передового досвіду, педагогічний експеримент, анкетування вчителів і учнів. Основні законодавчі документи в галузі мовної освіти. Зміст навчання української мови в закладах загальної середньої освіти.

Лінгводидактичні засади навчання української мови: закономірності, методи, прийоми, технології, принципи, форми, засоби навчання української мови. Методичні підходи до навчання мови (компетентнісний, особистісно орієнтований, діяльнісний). Поняття про електронну лінгводидактику як галузь, що досліджує проблеми електронного навчання української мови, зокрема й електронні засоби навчання.

Урок як основна форма організації навчально-виховної роботи. Проблема типології уроків в українській лінгводидактиці. Типи уроків за метою проведення (розвитку зв'язного мовлення, вивчення нового матеріалу, контролю й корекції знань, умінь і навичок учнів, узагальнення й систематизації вивченого, повторення).

Основні види усної й писемної мовленнєвої діяльності на уроках української мови – аудіювання, читання, говоріння, письмо. Рецептивні (читання, аудіювання) і продуктивні (говоріння, письмо) види мовленнєвої діяльності.

Лінгвістика тексту як наука і навчальна дисципліна. Лінгвістичне й методичне поняття тексту.

Список рекомендованої літератури

1. Горпинич В. О. Морфологія української мови : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : ВЦ „Академія”, 2004. 336 с.
2. Горпинич В. О. Українська морфологія : навч. посіб. для студ. філолог. спеціальн. вищ. закл. освіти. Дніпропетровськ : ДНУ, 2002. 350 с.
3. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова : Морфеміка. Словотвір. Морфонологія : навч. посіб. Київ : Вища шк., 1999. 207 с.
4. Должикова Т. І., Мілева І. В., Нікітіна А. В. Практикум з лінгвістики тексту : навч.-метод. посіб. Київ : Ленвіт, 2010. 163 с.
5. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови : підручник. Київ : ВЦ „Академія”, 2010. 380 с.
6. Кочан І. М., Захлюпана Н. М. Словник-довідник із методики викладання української мови. Вид. 2-ге., випр. і доп. Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2005. 306 с.

7. Кучерук О. Методи навчання української мови в загальноосвітній школі : словник-довідник. Житомир : Вид-во „Рута”, 2010. 186 с.
8. Мацько Л. І., Мацько О.М., Сидоренко О. М. Стилїстика української мови : підруч. / за ред. Л. І. Мацько. Київ : Вища шк., 2003. 463 с.
9. Методика навчання української мови в середніх освітніх закладах : підруч. для студ. філол. фак-тів ун-тів / за ред. М. І. Пентилюк. Київ: Ленвіт, 2009. 400 с.
10. Нікітіна А.В. Педагогічний дискурс учителя-словесника : монографія. Київ : Ленвіт, 2013. 338 с.
11. Пентилюк М.І. Актуальні проблеми сучасної лінгводидактики : зб. ст. Київ : Ленвіт, 2011. 255 с.
12. Пентилюк М.І., Окуневич Т. Г. Методика навчання української мови в середніх навчальних закладах у таблицях і схемах : навч. посіб. Київ : Ленвіт, 2010. 136 с.
13. Плиско К. М. Лінгводидактичні засади організації навчання української мови в загальноосвітній школі. Харків : Вид. група „Основа”, 2010. 315 с.
14. Плющ М. Я., Грипас Н. Я. . Граматика української літературної мови : навч. посіб. Київ : Вища шк., 2004. 167 с.
15. Пономарів О. Д., Різун В. В., Шевченко Л. Ю. Сучасна українська літературна мова : підруч. / за ред. О. Д. Пономарева. Вид. 4-те. Київ: Либідь, 2008. 488 с.
16. Практикум з методики навчання української мови в середніх навчальних закладах: модульний курс: посіб. для студ. пед. ун-тів та ін-тів / за ред. М. І. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2011. 366 с.
17. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підруч. Полтава : Довкілля-К, 2008. 712 с.
18. Сікорська З. С. Сучасна українська мова. Словотвір і морфеміка : навч. посіб. для студ. філол. факульт. ун-тів та пед-тів. Луганськ : Альма-матер, 2000. 174 с.
19. Словник-довідник з української лінгводидактики : навч. посіб. / за ред. М. І. Пентилюк. Київ : Ленвіт, 2015. 230 с.
20. Сучасна українська літературна мова : підруч. / Грищенко А. П. та ін. ; за ред. А. П. Грищенка. Вид. 3-тє, допов. Київ : Вища шк., 2002. 439 с.
21. Сучасна українська літературна мова : підручник для студ. філол. спеціальн. вищ. навч. закл. / за ред. М. Я. Плющ. Вид. 7-ме, стереотип. Київ: Вища шк., 2006. 430 с.
22. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис : підручник / Мойсієнко А. К. та ін.; за ред. А. К. Мойсієнка. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ : Знання, 2013. 238 с.
23. Українська мова : енциклопедія / редкол. : В. М. Русанівський, О. О. Тараненко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. Вид. 3-є, випр. і доп. Київ : Вид-во „Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана”, 2007. 824 с.
24. Ющук І. П. Українська мова : посіб. Київ : Либідь, 2004. 640 с.
25. Стислий огляд основних змін у Новій редакції „Українського правопису” (2019). URL :

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf>

26. Український правопис. 2019. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>

Українська література. Методика викладання української літератури

1. "Слово о полку Ігоревім". Жанр, композиція, образна система твору. Полемічна література. Творчість Івана Вишенського. Шкільна драматургія. Драма Феофана Прокоповича "Володимир". Поетична творчість Григорія Сковороди. Збірка "Сад божественних пісень". Байки.
2. Бурлескний стиль в українській літературі. "Енеїда" І. Котляревського. Традиції і новаторство у поемі. Поезія українського романтизму. Лірика Л. Боровиковського, М. Костомарова, А. Метлинського, О. Афанасьєва-Чужбинського. Розвиток української драматургії у 1-й половині ХІХ ст. П'єси І. Котляревського, Г. Квітки-Основ'яненка, М. Костомарова. Повісті Г. Квітки-Основ'яненка. Сатирично-реалістичні й сентиментальні тенденції. Жанрово-тематичне розмаїття української прози 40-60-х рр. ХІХ ст. (Марко Вовчок, П. Куліш, О. Стороженко, А. Свидницький). Історичний роман П. Куліша "Чорна рада".
3. Творчість Т. Шевченка. Викриття самодержавства й антикріпосницька тема. Осмислення історичної долі України. Біблійні мотиви. Доля покритки, жінки-матері.
4. Жанрово-тематичне розмаїття прози І. Нечуя-Левицького. Повісті "Дві московки", "Кайдашева сім'я", "Микола Джеря", "Бурлачка". Роман "Хмари". Роман Панаса Мирного та І. Білика "Хіба ревуть воли, як ясла повні?". Сюжетно-композиційні особливості, система образів, проблематика.
5. Проблемно-тематичні та образно-стильові параметри української поезії 70-90-х рр. ХІХ ст. (Я. Щоголев, І. Манжура, П. Грабовський).
6. Поетичний доробок І. Франка. Основні мотиви лірики. Лірична драма "Зів'яле листя". Художня своєрідність поем І. Франка ("Мойсей", "Іван Вишенський", "Похорон", "Смерть Каїна"). Проза І. Франка. Тема інтелігенції у романі "Пережесні стежки". Історична повість "Захар Беркут". Соціально-психологічні повісті з сучасного життя "Для домашнього огнища", "Основи суспільності". Драматургія І. Франка ("Украдене щастя").
7. Жанрове й тематичне багатство драматургії М. Старицького. Переробки й оригінальні твори. Художня специфіка комедій І. Карпенка-Карого ("Сто тисяч", "Хазяїн", "Мартин Боруля").
8. Традиції та новаторство української літератури кінця ХІХ – початку ХХ ст. (В. Самійленко, М. Вороний, Олександр Олесь, поети "Молодої музи"). Поетична творчість Лесі Українки. Неоміфологічні тенденції ("Лісова пісня"). Жанр драматичної поеми у творчості Лесі Українки ("Одержима", "У пущі", "Бояриня"). Неоромантичні риси. Центральні мотиви та образи лірики. Неореалістична драма В. Винниченка ("Чорна Пантера і Білий Медвідь", "Гріх", "Брехня", "Між двох сил"). Еволюція поезики прози

- М. Коцюбинського. Імпресіоністичні тенденції ("Intermezzo", "Цвіт яблуні"). Повість "Тіні забутих предків". Сильові домінанти творчості представників "покутської трійці". Новаторське потрактування жіночої теми і теми мистецтва у творчості О. Кобилянської ("Царівна", "Людина"; "Valse melancolique", "Природа" та інші новели). Художня своєрідність повісті "В неділю рано зілля копала..."
9. Сильове розмаїття української літератури 20-х рр. ХХ ст. "Розстріляне відродження". Літературні угруповання. Рання творчість П. Тичини. Новаторські тенденції. "Кларнетизм". Особливості поезії українських неокласиків. Інтелектуально-психологічна проза В. Підмогильного ("Місто", "Невеличка драма"). Драматургія М. Куліша. Новаторство митця.
  10. Література діаспори. "Празька школа". "Нью-Йоркська група". Ідейно-естетичні настанови Мистецького Українського Руху. Творчість У. Самчука та І. Багряного.
  11. Ідейно-тематичне розмаїття, новаторські пошуки письменників "шістдесятників" (Ліни Костенко, Д. Павличка, І. Драча, В. Симоненка, М. Вінграновського).
  12. Багатогранність творчості О. Довженка. "Україна в огні". "Зачарована Десна".
  13. Роман О. Гончара "Собор". Ідейна глибина і філософічність твору. Проблематика, система образів.
  14. Барокові традиції в українській літературі другої половини ХХ ст. Творчість Валерія Шевчука ("Дім на горі", "Голос трави").
  15. Сучасна поезія. Творчі пошуки прозаїків кінця ХХ – початку ХХІ ст. Літературні угруповання. Своєрідність українського постмодернізму.
  16. Методика викладання української літератури як педагогічно-літературознавча прикладна наукова дисципліна.
  17. Сучасний стан розвитку та реформування літературної освіти.
  18. Сучасний урок української літератури. Технологія підготовки вчителя до уроку. Типологія уроків української літератури.
  19. Методи викладання на уроках української літератури: проблема класифікації та особливості застосування. Методичні прийоми.
  20. Теоретико-методичні засади порівняльного вивчення літератури. Компаративний урок: рівні, різновиди і шляхи аналізу.

Список рекомендованої літератури

1. Білоус П. Українська література XI–XVIII ст. : навч. посіб. для самост. роботи студ. Київ : Академія, 2010.
2. Демченко С., Сафанов Ю. Давня українська література (X– XVIII століття). Київ : Знання, 2013.

3. Історія української літератури ХІХ ст.(70-90-ті роки) : підруч. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл. : у 2 кн. / ред. О. Гнідан. Київ : Вища школа, 2002.
4. Історія української літератури та літературно-критичної думки кінця ХІХ – початку ХХ століття : підручник / О. Галич та ін. Луганськ : Альма-матер, 2008.
5. Історія української літератури та літературно-критичної думки першої половини ХІХ століття : підручник / О. Галич та ін. Київ : Центр навчальної літератури, 2006.
6. Історія української літератури ХІХ століття (40–60, 70–90 роки) : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Л. Дем'янівська та ін. ; за ред. проф. В. Погребенника. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2010.
7. Історія української літератури ХІХ століття : підручник для студ. філол. спец. вищ. навч. закладів : у 2 кн. / М. Жулинський та ін. ; ред. М. Жулинський. Київ : Либідь, 2005.
8. Історія української літератури ХХ століття : підручник для студ. гуманіт. спец. вузів : у 2 кн. / ред. В. Дончик. Київ : Либідь, 1998.
9. Історія української літератури. Кінець ХІХ – початок ХХ ст. : підруч. для студ. вищ. навч. закладів : у 2 кн. / заг. ред. О. Гнідан. Київ : Либідь, 2005.
10. Малютіна Н. Проблеми родо-жанрової динаміки української літератури : навч. посіб. Київ : Освіта України, 2011.
11. Малютіна Н. Українська драматургія кінця ХІХ – початку ХХ ст. : навч. посіб. Київ : Академвидав, 2010.
12. Полєк В. Історія української літератури Х – ХVІІ століть : навч. посіб. Київ : Вища школа, 1994.
13. Харчук Р. Сучасна українська проза: постмодерний період : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академія, 2008.
14. Куцевол О. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія) : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / О. Куцевол. Київ : Освіта України, 2009.
15. Наукові основи методики літератури : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / ред.-упоряд. Н. Волошина. Київ : Ленвіт, 2002.
16. Пасічник Є. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах : підручник для студ. вищ. навч. закл. / Є. Пасічник. Київ : Освіта, 2000.
17. Токмань Г. Методика викладання української літератури в старшій школі: екзистенціально-діалогічна концепція. Київ : Міленіум, 2002.